

Inhoud:

- p.1 Mailactie van het “Platform Geen nieuwe gevechtsvliegtuigen”
- p.2 Citaat van Pierre Therie
- p.3 Briefschrijfactie van VRAK aan de belastingdiensten: Geen nieuwe gevechtsvliegtuigen
- p.3 Universiteiten en Defensie
- p.5 Toespraak ICAN, nobelprijs voor de vrede 2017: verbodsverdrag atoomwapens
- p.8 Nieuw-Zeeland: minister van ontwapening en wapencontrole
- p.9 Twee jaar op rij: NAVO-top in Brussel
- p.10 De angstige geest tot rust brengen. Een Zen-antwoord op terrorisme
- p.13 agenda

Mailactie “Platform Geen nieuwe gevechtsvliegtuigen”

Het “Platform tegen de aankoop van nieuwe gevechtsvliegtuigen” heeft een nieuwe campagne gelanceerd. VRAK werkt hier aan mee:

www.geengevechtsvliegtuigen.be

- ✓ In september 2014 engageerde onze regering zich, in het kader van een NAVO-top, om het defensiebudget te verhogen van 0,9% naar 2%.
- ✓ In 2016 tekende ons land een contract voor de aankoop van 2 fregatten en 6 mijnenvegers. Kostprijs: 2 miljard euro. In datzelfde jaar bespaart de regering 1,4 miljard euro op de sociale zekerheid.
- ✓ **In de zomer van dit jaar wil de regering een aankoopcontract ondertekenen voor 34 nieuwe gevechtsvliegtuigen, ter waarde van 3,6 miljard euro.** Als we daar de kosten voor onderhoud en opleiding bij rekenen, komt de totale kost op termijn op minimum 15 miljard euro.
- ✓ De regering kondigde een defensie-investeringsplan voor militair materieel aan voor deze legislatuur van 9,2 miljard euro.

Terwijl de bevolking dringende noden heeft, snakt naar een basis-dienstverlening, een gezonde werking van onze democratie, naar sociale gerechtigheid en naar een ambitieus plan tegen de klimaatontregeling en uitvoering ervan, stelt de regering duidelijk andere prioriteiten: defensie en militarisering. Deze prioriteiten komen niet tegemoet aan de veiligheidsbehoefte van de bevolking. Integendeel. Veiligheid gaat hand in hand met sociale ontwikkeling. Veiligheid gaat over het beschermen van de bevolking tegen tegenslag. Veiligheid gaat over de mogelijkheid van één ieder om zijn of haar capaciteiten te ontwikkelen. Veiligheid gaat over het bieden van een toekomstperspectief aan mensen. Veiligheid gaat over het bestrijden van armoede, ongelijkheid, sociale uitsluiting en discriminatie. Veiligheid komt er door wereldwijd te ontwapenen, door overleg en samenwerking om conflicten duurzaam op te lossen in een houding van geweldloze weerbaarheid. Veiligheid gaat over investeren in mensen en niet in wapens.

Maak jij ook onze regering duidelijk dat haar politieke keuzes niet stroken met onze prioriteiten? De bevolking en de planeet hebben andere en dringender noden.

Laten we ervoor zorgen dat onze regering een stap terugzet tussen nu en de zomer van 2018. Minder wapens voor meer veiligheid.

Stuur een e-mail naar de Eerste Minister en zes andere ministers via de website www.geengevechtsvliegtuigen.be.

Citaat

Van Pierre Therie, Kolonel op rust en voormalig defensieattaché.
Het hele artikel kunt u lezen op <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/02/16/opinie-pierre-therie-f16/>

Waar België vandaag voor staat en Duitsland morgen, is de keuze voor al of niet deelname aan een nieuwe geldverslindende wapenwedloop. De keuze voor de Amerikaanse offensieve doctrine met een opdeling van de wereld in vijanden en vrienden, of voor een Europese visie waarbij internationale relaties dienen om de samenwerking te bevorderen.

Belastingactie VRAK: Geen nieuwe gevechtsvliegtuigen

In bijlage vindt u een voorbeeldbrief die u naar de directeur van de belastingdienst kan sturen als symbolisch protest tegen de aankoop van nieuwe gevechtsvliegtuigen.

Het is geen belastingweigering. Dit maakt de actie laagdrempelig. Ze kan door iedereen die een belastingbrief moet invullen, zonder enig nadelig gevolg, gedaan worden. Het is een vraag om ons belastinggeld een vreedevolle bestemming te geven.

U kan een gelijkaardige brief ook verzenden naar de minister van defensie, de minister van financiën, de eerste minister, de partijvoorzitters, parlementsleden en andere politici.

Voor de opvolging van deze actie en uiteraard enkel als u dit wilt, is het interessant voor ons om te weten hoeveel mensen deelnemen en welk antwoord u van de politici en de directie van de belastingdienst krijgt. U kan ons dit melden op vrak@advalvas.be. Dank bij voorbaat.

Eveneens in bijlage vindt u een begeleidend schrijven en meer informatie over deze actie.

Defensie benadert universiteiten en academici

Een universiteit is een plaats voor creatief denken, voor kritisch en onafhankelijk onderzoek, zowel fundamenteel als met meer directe maatschappelijke meerwaarde.

Reden tot bezorgdheid

De EU wil de volgende tien jaar 40 miljard euro spenderen aan onderzoek, ontwikkeling en aankoop van nieuwe wapens en wapensystemen.

Met de oprichting en het functioneren van 'Preparatory Action on Defence Research' en de oprichting van een Europees Defensiefonds, zien we een toenemende militarisering van Europa, met een steeds grotere invloed van de militaire industrie op de politieke besluitvorming. Het Europees Parlement en een groeiend aantal wetenschappers waarschuwen hiervoor.

Er bestaat een symbiotische relatie tussen de wapenindustrie en de Europese instellingen. Deze relatie heeft geleid tot de creatie van een Europees militair onderzoeksprogramma en het Europees Defensie Fonds.

Defensie hand in hand met universiteiten?

Het Ministerie van Defensie heeft vorig jaar marktonderzoek laten uitvoeren om academici te bevragen over de Belgische Defensie. Academici werden benaderd om een vragenlijst in te vullen. Het Ministerie wil op die manier de attitude kennen van academici tegenover 'Defensie als werkgever.' Is dit een aanzet van Defensie om academici meer te betrekken bij onderzoek en ontwikkeling van nieuwe wapensystemen? Of is dit een aanwervingscampagne? De vredesbeweging is bezorgd over deze gang van zaken.

Visie op vrede en veiligheid in Europa

Waar is de democratische besluitvorming en de ruimte om politieke beslissingen te nemen vanuit een weloverwogen visie op vrede en veiligheid in Europa?

Bij conflicten zal naar die methode gegrepen worden die men heeft voorbereid en men zich heeft eigen gemaakt. Heeft men inzicht en vaardigheden ontwikkeld rond geweldloos hanteren van conflicten en het vermijden van escalatie? Zal men in geval van conflict daarop kunnen terugvallen? Werkt men aan een basis waarin onderdrukking en ongelijkwaardigheid, de kiemen van later geweld, gedetecteerd worden en in positieve zin getransformeerd worden?

Met de recente evolutie in het militariseren van Europa en de energie, het onderzoek en de fondsen die naar wapensystemen gaan, zal in conflictsituaties al te gemakkelijk de militaire interventie gehanteerd worden, ook al wil in feite niemand dit. De voorbije oorlogen tonen aan hoe deze manier van handelen vernieling, leed, honger en verdere onderdrukking veroorzaken en de basis vormen voor nieuwe conflicten.

De rol van de universiteiten

Zullen de universiteiten een bewuste keuze maken om via onderzoek, en in de colleges voor de studenten, actief bij te dragen aan de vredesgedachte en het inzicht te verdiepen en te verspreiden over de mogelijkheden van geweldloze conflicthantering?

Een universiteit kan een leidende rol spelen in het brengen van inzichten over hoe Europa op haar eigen manier aan duurzame veiligheid kan werken, door op constructieve manier met conflicten om te gaan, met respect voor de democratie en het sociale netwerk en door de dialoog te blijven bevorderen. Er zijn een aantal onderzoeksprojecten maar nog op veel te beperkte schaal.

Vredescentra, die de universiteiten hebben opgericht, staan nog te sterk geïsoleerd van het maatschappelijk middenveld. Vredesbewegingen vragen om een (Europees) netwerk te creëren van onderzoekers en academici, die zich uitspreken tegen het militair Europees onderzoeksprogramma.

Er is een dringende nood aan initiatieven om te werken aan vrede en veiligheid, waar in tegenstelling met de militaire onderzoeksprojecten, vanuit de concrete noden in de maatschappij en op democratische en transparante wijze gehandeld wordt.

Lees ook: http://ikstopwapenhandel.eu/nl/wapenhandel-kaart?securing_profits.

Toespraak van ICAN op de Nobelprijsceremonie in Oslo

Op 10 december werd de Nobelprijs voor de Vrede 2017 overhandigd aan de 'International Campaign to Abolish Nuclear Weapons' (ICAN), een internationale koepelorganisatie die ijvert voor de afschaffing van kernwapens. Na een intensieve internationale campagne werd in 2017 een internationaal kernwapenverbod gestemd binnen de Verenigde Naties. De uitreiking van de Nobelprijs voor de Vrede aan ICAN is dan ook een duidelijk signaal. De toespraak van de laureaat werd tijdens de uitreikingsceremonie gegeven door Beatrice Fihn, directeur van ICAN, en Setsuko Thurlow, een overlever van het Amerikaanse atoombombardement op Hiroshima in 1945. Dit is een ingekorte versie van de transcriptie die begin dit jaar in het tijdschrift van Vrede vzw verscheen. Het volledige artikel vindt u hier: www.vredesbelasting.be onder de rubriek 'Actueel'. Een gratis proefnummer van het tijdschrift van Vrede vzw kunt u hier aanvragen: <https://www.vrede.be/proefnummer>

Beatrice Fihn

Vandaag wil ik over drie zaken praten: angst, vrijheid en de toekomst.

Zoals zij die ze bezitten vrij toegeven, is het echte nut van atoomwapens hun vermogen om angst op te wekken. Wanneer ze refereren naar hun "afschrikkend" effect, huldigen de voorstanders van atoomwapens angst als een oorlogswapen. Ze verklaren 'hanig' hun bereidheid om in een flits duizenden mensenlevens uit te roeien. Nobelprijswinnaar [schrijver] William Faulkner zei toen hij zijn prijs in ontvangst nam in 1950: "Er is alleen de vraag 'wanneer zal ik opgeblazen worden?'". Maar sindsdien heeft deze universele angst plaatsgemaakt voor iets dat nog gevaarlijker is: ontkenning. Het risico op het gebruik van atoomwapens is vandaag nog groter dan aan het einde van de Koude Oorlog. In tegenstelling tot de periode van de Koude Oorlog worden we vandaag geconfronteerd met veel meer nucleair bewapende staten, terroristen en cyberoorlogsvoering. Dit alles maakt ons minder veilig.

Als slechts een klein deel van de huidige atoomwapens zou gebruikt worden, dan zou het roet en de rook van de vuurstormen tot hoog in de atmosfeer reiken – de oppervlakte van de aarde zou voor meer dan een decennium afkoelen, verduisteren en uitdrogen. Voedingsgewassen zouden verwoest worden en miljarden mensen zouden riskeren uit te hongeren. Toch blijven we leven in ontkenning van deze existentiële dreiging.

Dat brengt me tot mijn tweede punt: vrijheid. Zoals de 'International Physicians for the Prevention of Nuclear War' - de eerste antikernwapenorganisatie ooit die deze prijs won - hier op het podium verklaarde in 1985: “Wij artsen, protesteren tegen de schande dat de hele wereld gegijzeld gehouden wordt. We protesteren tegen de morele obsceniteit van het feit dat ieder van ons voortdurend bedreigd wordt met uitsterven.” Deze woorden gelden nog steeds in 2017. We moeten opnieuw de vrijheid opeisen om niet te moeten leven als gevangenen van een dreigende vernietiging. Er werden ons valse beloftes gedaan. Door de gevolgen van het gebruik van deze wapens zo ondenkbaar te maken, zou elk conflict onwenselijk worden. Er werd ons gezegd dat ze ons zouden bevrijden van oorlog. Maar verre van het voorkomen van oorlog brachten deze wapens ons gedurende de Koude Oorlog net meerdere keren op de rand van oorlog. En in deze eeuw blijven deze wapens ons in de richting drijven van oorlog en conflict. In Irak, in Iran, in Kasjmir, in Noord-Korea. Het bestaan van deze wapens spoort anderen aan om de nucleaire wedloop te vervoegen. Ze beschermen ons niet, ze veroorzaken conflicten.

Zoals collega Nobelprijswinnaar Martin Luther King ze op dit podium omschreef in 1964: “Deze wapens zijn zowel genocidaal als suïcidaal”. Ze zijn het pistool van een gek dat permanent op onze slaap gericht staat. Deze wapens werden verondersteld ons vrij te houden, maar ze ontzeggen ons onze vrijheden. Het is een belediging voor de democratie om geregeerd te worden door deze wapens. Het zijn slechts wapens. En net zoals ze gecreëerd werden door een geopolitieke context, kunnen ze even gemakkelijk weer geëlimineerd worden door ze in een humanitaire context te plaatsen. Dat is de taak die ICAN zichzelf heeft gesteld.

Het derde punt waarover ik wens te spreken is de toekomst. Als hoogtepunt van deze grassroots-inspanning -dankzij de actie van gewone mensen- heeft het hypothetische een stap in de richting van de werkelijkheid gezet dit jaar, toen 122 naties een VN-verdrag onderhandelden en vastlegden dat deze massavernietigingswapens verbiedt. Het Verdrag inzake het Verbod van Nucleaire Wapens biedt een weg vooruit op een moment van grote mondiale crisis. Het is een lichtpunt in donkere tijden. En meer dan dat, biedt het ons een keuze. Een keuze tussen twee eindes: een einde aan nucleaire wapens of een einde aan ons. Het is niet naïef om in deze eerste keuze te geloven. Het is niet irrationeel om te denken dat nucleaire staten kunnen ontwapenen. Het is niet idealistisch om het leven te verkiezen boven angst en vernietiging: het is een *noodzaak*.

Eenieder van ons wordt geconfronteerd met deze keuze. En ik roep alle landen op om zich aan te sluiten bij het Verdrag inzake het Verbod op

Kernwapens. Dit is de keuze die het Verdrag inzake het Verbod op Nucleaire Wapens vertegenwoordigt. Sluit u aan bij dit verdrag. Wij burgers leven onder de paraplu van leugens. Kernwapens garanderen onze veiligheid niet, ze vervuilen onze landen en het water, vergiftigen onze lichamen en leggen beslag op ons recht op leven. Aan alle burgers van de wereld: vervoeg ons en eis van uw regering dat ze de kant kiest van de menselijkheid en dit verdrag ondertekent. We zullen niet rusten voor alle staten zich aangesloten hebben, zich aan de zijde van de rede geschaard hebben.

Er is geen enkele natie die er vandaag trots mee uitpakt chemische wapens te bezitten. Er is geen enkele staat die beweert dat het acceptabel is om in extreme omstandigheden het zenuwgas sarin in te zetten. Er is geen enkele natie die zich het recht toe-eigent om de pest of polio los te laten op zijn vijand. En dat komt omdat er internationale normen zijn vastgelegd, omdat percepties daardoor veranderd zijn. En nu hebben we, eindelijk, een ondubbelzinnige norm tegen kernwapens. Het zetten van monumentale stappen vooruit, begint nooit met universele overeenstemming. Met elke nieuwe ondertekenaar en elk jaar dat voorbijgaat, zal deze nieuwe realiteit zich verankeren. Dit is de weg vooruit. Er is maar één manier om het gebruik van atoomwapens te voorkomen: verbiedt ze en elimineer ze. Atoomwapens zijn nu, net als chemische wapens, biologische wapens, clustermunitie en landmijnen, illegaal. Hun bestaan is immoreel. Hun afschaffing ligt in onze handen.

Setsuko Thurlow

Ik spreek als lid van de familie van de hibakusha – diegenen onder ons die het miraculeuze geluk hadden de atoombombardementen op Hiroshima en Nagasaki te overleven. Al meer dan zeven decennia zetten we ons in voor de totale afschaffing van atoomwapens.

Vandaag wil ik dat jullie in deze zaal de aanwezigheid voelen van al diegenen die het leven lieten in Hiroshima en Nagasaki. Ik wil dat jullie, boven en rondom ons een grote wolk van een kwart miljoen zielen voelen. Elke persoon had een naam. Elke persoon werd door iemand geliefd. Laten we verzekeren dat hun dood niet voor niets is geweest.

Ik was net 13 jaar oud toen de Verenigde Staten de eerste atoombom dropte op mijn stad Hiroshima. Altijd wanneer ik aan Hiroshima denk is het eerste beeld dat me te binnen schiet mijn vier jaar oude neefje Eiji – zijn kleine lichaam vervormd tot een onherkenbare homp vlees. Hij bleef met een zwakke stem smeken om water tot zijn dood hem uit zijn lijden verlost. Voor mij vertegenwoordigt hij alle onschuldige kinderen in de wereld die op dit eigenste moment bedreigd worden door atoomwapens. Elke seconde van elke dag brengen atoomwapens iedereen waarvan we houden en alles wat ons dierbaar is in gevaar. We mogen deze waanzin niet langer tolereren.

Negen naties dreigen nog altijd volledige steden te verbranden, het leven op aarde te vernietigen, onze mooie wereld onbewoonbaar te maken voor toekomstige generaties. De ontwikkeling van atoomwapens betekent voor een land niet de verheffing tot grootsheid, maar de afdaling naar de donkerste diepten van verdorvenheid. Deze wapens zijn geen noodzakelijk kwaad, ze zijn

het ultieme kwaad.

Op zeven juli van dit jaar was ik overweldigd door blijdschap toen een grote meerderheid van de naties in de wereld stemden voor de adoptie van het Verdrag voor het Verbod op Nucleaire Wapens. Na de mensheid op zijn slechtst gezien te hebben, was ik die dag getuige van de mensheid op zijn best. Wij hibakusha hebben tweeënzeventig jaar op het verbod gewacht. Laat dit het begin van het einde zijn voor atoomwapens.

Alle verantwoordelijke leiders *zullen* dit verdrag ondertekenen. En de geschiedenis zal streng oordelen over zij die het verwerpen. Hun abstracte theorieën zullen de genocidale realiteit van hun praktijken niet langer maskeren. “Afschrikking” zal niet langer beschouwd worden als iets anders dan een afschrikmiddel voor ontwapening. We zullen niet langer leven onder een paddenstoelwolk van angst.

Aan de autoriteiten van nucleair bewapende naties – en aan hun medeplichtigen onder de zogenaamde “nucleaire paraplu”- zeg ik het volgende: “Luister naar onze getuigenis. Neem onze waarschuwing in acht. En weet dat uw acties gevolgen hebben. Jullie maken allen een integraal deel uit van een systeem van geweld dat de mensheid in gevaar brengt. Laat ons allemaal alert zijn voor de banaliteit van het kwaad. Aan alle presidenten en eerste ministers van alle landen, ik smeeek jullie: Sluit je aan bij dit verdrag, elimineer voor altijd de dreiging van nucleaire uitroeiing.”

Toen ik als 13-jarig meisje vastzat in het smeulende puin, bleef ik volhouden. Ik bleef me in de richting van het licht bewegen. En ik overleefde. Ons licht nu, is het verbodsverdrag. Aan iedereen in deze zaal en iedereen die luistert in de wereld, herhaal ik de woorden die naar me geroepen werden in de ruïnes van Hiroshima: "Geef niet op! Blijf doorzetten! Zie je het licht? Kruip er naartoe!"

Vanavond, als we door de straten van Oslo marcheren met brandende fakkels, laten we elkaar volgen uit de donkere nacht van nucleaire terreur. Welke obstakels we ook tegenkomen, we zullen blijven bewegen, blijven doorzetten en dit licht blijven delen met anderen. Dit is onze passie en onze toewijding, dat onze enige waardevolle wereld het overleeft.

Minister van ontwapening en wapencontrole

De Nieuw-Zeelandse Eerste Minister, Jacinda Ardern, kondigde aan dat Winston Peters de nieuwe minister van ontwapening en wapencontrole wordt. De vorige regering had deze post afgeschaft. Ardren: “Dit is de erkenning van het belang dat deze regering stelt in onze lange anti-nucleaire geschiedenis”. Ardren zei ook uit te kijken naar een vroege ratificatie van het verdrag dat atoomwapens verbiedt. Dit verdrag werd door Nieuw Zeeland vorig jaar in de VN mede ondertekend.

Twée jaar op rij: NAVO-top in Brussel

Ook dit jaar zal er een NAVO top plaatsvinden in Brussel en dit op 11 en 12 juli.

De belangrijkste onderwerpen op de agenda zijn :

- de evaluatie van de 2% defensiebegrotingsregel in de lidstaten
- de confrontatie met Rusland
- de militarisering van de EU
- de modernisering van de kernwapens

Het internationaal netwerk 'Nee tegen oorlog - nee tegen de NAVO' bereidt acties voor tegen het NAVO-oorlogsbeleid, de militarisering van de samenleving en het tekort aan middelen voor sociale en milieu gerelateerde behoeften. Voor data zie agenda op p. 13.

De NAVO, een collectieve defensieorganisatie, staat haaks op de VN dat staat voor een collectieve veiligheidsorganisatie. Het machtige NAVO militaire bondgenootschap was bedoeld om Europa te verdedigen tegen een invasie door de Sovjet-Unie. De legitimatie van de NAVO verdween echter nadat de Sovjet-Unie implodeerde en na het opdoeken van het Warschaupact (de socialistische tegenhanger van de NAVO, in 1955 opgericht als reactie op de herbewapening van Duitsland en de integratie daarvan in de NAVO). Er was plots geen ideologische vijand meer . Maar toch bleef de NAVO verder bestaan en is zelf op zoek gegaan naar een nieuwe externe vijand. En als men maar lang genoeg wacht en de NAVO verder uitbreidt richting Rusland, dan zou het huidige Rusland vanzelf ook een vijand worden, wat de NAVO goed zou uitkomen.

Prof. Tom Sauer schrijft in zijn boek 'De Strijd voor Vrede': "Ook het aantal oefeningen aan NAVO-zijde wordt opgedreven. Zowel op de NAVO-top van Wales (2014) als op die van Warschau (2016) besloot de NAVO om de oostgrens beter te gaan bewaken door conventionele troepenversterkingen en door meer materieel te sturen."

Ook Rusland organiseert grootschalige militaire oefeningen aan de grens met de EU. De operatie 'Sapad-2017' (Westen-2017, nvdr.) was volgens de Russen louter defensief, maar NAVO-bondgenoten spreken van een uitdaging.

Provocatie aan beide zijden verhit alleen maar de gemoederen. Het risico op een ernstig voorval door een menselijke fout of technisch mankement is niet ondenkbaar.

Bronnen:

Stop NATO 2018 - 'De strijd voor vrede' prof. Tom Sauer - Vrede.be: ontwapenen om te ontwikkelen.

De angstige geest tot rust brengen Een Zen-antwoord op terrorisme

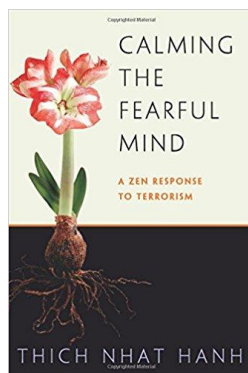
Dit artikel is een samenvatting en vertaling van het boekje "Calming the fearful mind, A Zen response to terrorism" van Thich Nhat Hanh (1)

Thich Nhat Hanh is een Boeddhistische monnik afkomstig uit Vietnam, waar hij de verschrikkingen van de oorlog meemaakte. Hij ging op zoek naar de oorzaken van geweld en oorlog en de weg naar vrede, vanuit zijn begrip en verder uitdiepen van de Boeddhistische bronnen. Het boekje dateert van 2004, dus na de terroristische aanslagen van 11/9/2001 in New York en bevat ook een verklaring van hem die verscheen in de The New York Times van 18 september 2001.

Voor Thich Nhat Hanh gaat het in essentie om een kwaliteit van aandacht die bijdraagt aan innerlijke vrede en tegelijk ook aan vreedevolle relaties, zowel interpersoonlijk als tussen groepen en volkeren. Het gaat om de capaciteit om diep te luisteren naar wat aanwezig is in jezelf en de ander. Voor Thich Nhat Hanh gaat deze kwaliteit van aandacht samen met een groeiend besef van 'interrelatedness': het netwerk van relaties waar we deel van uitmaken. In onze westerse visie wordt dit nogal vergeten of krijgt te weinig aandacht door de sterke gerichtheid op individuele zelfrealisatie, waarbij we vergeten dat we maar bestaan door en in een netwerk van relaties, met onze geschiedenis, met anderen dichtbij en ver weg, de natuur, het grote geheel,.... Als iemand tegen jou tekeer gaat, kan je onder invloed van de emoties van het moment in een reactie schieten waarbij je vaak bijdraagt aan een negatieve escalatie met meer pijn en meer gekwetsheden. De andere weg is diep luisteren naar het leed in jezelf en de ander. Je stelt je open voor de reden waarom die ander zo te keer gaat, mogelijks vanuit bepaalde onjuiste inzichten, pijnlijke ervaringen ... Niet alleen jij voelt je slecht omdat de ander tegen jou tekeer ging, maar je beseft dat de ander dit enkel kon doen omdat er ook bij hem/haar al leed was en hij/zij zich slecht voelde. Dan kan medevoelen groeien.

Thich Nhat Hanh spreekt over zijn eigen woede toen in zijn land, Vietnam, tijdens de oorlog, zoveel leed berokkend werd. Maar hij besepte dat, als hij zich door de woede zou laten leiden, hij nog veel extra leed zou teweegbrengen. In de plaats daarvan besloot hij tot rust te komen en dieper in zichzelf te gaan kijken via het volgen van zijn ademhaling en ten volle het leed te beseffen zowel van zijn eigen volk als van de Amerikaanse soldaten. **Hij besepte dan**

dat de vijand niet iemand anders is, niet een ander volk, maar onwetendheid, valse vooronderstellingen, angst, woede, discriminatie, geweld, en hebzucht. Hij had toen contacten met Mac Namara, minister van defensie in de VS en deze stelde zich diep open voor deze inzichten. Mac Namara gaf trouwens drie weken later zijn ontslag in die functie. Het terrorisme zit niet ergens op een fysieke plaats, maar in het hart van de mensen. We hebben allen in ons hart zowel de capaciteit tot diep begrijpen en medeleven als verkeerde inzichten, angst, kwaadheid en haat. Verkeerde inzichten: terroristen die in naam van hun geloof, in naam van een God, anderen die dit geloof niet delen, doden. Hij wijst erop dat we net hetzelfde doen als we hen die we als bedreiging zien, doden. Door de angst terroriseren we anderen uit vrees om zelf geterroriseerd te worden. En door de angst doden we, uit vrees gedood te worden. Het draagt alleen maar bij aan escalatie.

Hoe meer militaire macht je gebruikt tegen het terrorisme, hoe meer je het terrorisme voedt. Hij vergelijkt een terrorist met een zieke. Bij een zieke komt een dokter, die de zieke niet doodt, maar condities creëert voor genezing. Als we de escalatie van geweld willen vermijden en naar vrede willen evolueren is een onmisbare stap het onderkennen en diep begrijpen van het aanwezige leed bij elk van de betrokkenen en het spontane medevoelen dat hierdoor ontstaat.

Thich Nhat Hanh geeft het voorbeeld van een groep Israëli's en Palestijnen die in zijn centrum Plum Village leerden diep naar mekaar te luisteren, respectvol en zonder oordeel of verwijt en in gelijkwaardigheid. Dit gebeurde in een sfeer waarin ze zich veilig voelden om bij mekaar het diepe leed te onderkennen. Hij pleit ervoor dat Israëli's en Palestijnen in openbare forums over hun lijden, angsten en wanhoop zouden kunnen praten en dat de wereld dit mee kan beluisteren, zonder oordeel, zonder veroordelen, zodat de beleving van beide kanten kan beluisterd worden en als basis kan dienen voor vredesgesprekken. Hetzelfde kan volgens hem gebeuren tussen inwoners van de VS en mensen van Islamitische en Arabische landen. En meer algemeen stelt hij dat een groep mensen die hiertoe in staat zijn, diep gaan luisteren naar het leed dat voedingsbodem is voor terrorisme in de landen waar dit aanwezig is.

Thich Nhat Hanh schrijft in zijn verklaring in de New York Times een week na de aanslagen van 11/9/2001:

Het geweld en de haat waarmee we nu geconfronteerd worden is voortgekomen uit verkeerd begrip, onrechtvaardigheid, discriminatie en wanhoop. We zijn allen medeverantwoordelijk voor het creëren van geweld en wanhoop door onze manier van leven, consumeren en omgaan met de wereldproblemen. Als we begrijpen waarom dit geweld werd gecreëerd zullen we begrijpen wat we kunnen doen en niet doen om het geweld te verminderen in onszelf en de wereld om zo te kunnen groeien tot begrip en verzoening. Belief.net stelde hem de vraag wat hij aan Osama Bin Laden zou zeggen, als hij hem zou ontmoeten. Thich Nhat Hanh antwoordde dat hij, liefst met een paar vrienden samen, eerst zou luisteren, zonder reactie, zonder oordelen, zonder verwijten. En proberen het leed te begrijpen waardoor hij op zo'n wrede manier had gehandeld.

Te snel reageren is erg gevaarlijk. Het is oppervlakkig en brengt geen waar herstel. Wreedheid met wreedheid beantwoorden, brengt alleen maar nog meer haat en geweld. Het is een bijzonder rijk en diepgaand boekje dat vooral aantoonst hoe het bijdragen aan vrede iets is van elke dag, elk moment, op elk niveau, en van iedereen. En dat onze veiligheid er maar is als ook de veiligheid van anderen gegarandeerd wordt.

Toen ik de vraag las over wat Thich Nhat Hanh zou zeggen aan Bin Laden, moest ik denken aan een verhaal dat ik las over Marshall Rosenberg, gekend om zijn boeken en trainingen over geweldloze communicatie. Marshall Rosenberg, een VS burger, kwam aan in Palestina en een Palestijn sprak hem aan en gooide er al zijn haat uit die hij voelde naar de VS en dus ook naar om het even welke VS burger. Marshall Rosenberg bleef staan, deed niets dan luisteren, diep luisteren om bij de pijn te komen die uitgedrukt werd door die man. En hij reageerde door diep mede te voelen met die pijn. Uiteindelijk kwam het zover dat de Palestijn Marshall Rosenberg uitnodigde om die avond in zijn huis door te brengen, als vriend.

Ik zie ook de link met de benadering van Pat Patfoort in vzw De Vuurbloem. De weg uit het geweld gaat via het respect en de gelijkwaardigheid en het dieper luisteren naar de 'funderingen', het diepere dat leeft in elk van de betrokkenen van het conflict. Bovendien vind je in het model van Pat Patfoort ook heel goed beschreven hoe escalatie tot stand komt. Het model is een prachtig hulpmiddel in het samenleven en in het oplossen van conflicten op interpersoonlijk gebied en tussen groepen en volkeren (2).

(1) www.parallax.org/product/calming-the-fearful-mind-a-zen-response-to-terrorism/

(2) www.patpatfoort.be

Lieve Dekinder

Het volledige artikel van Lieve kunt u vinden op de VRAK website www.vredesbelasting.be onder de rubriek 'Actueel'.

Agenda

25 maart

The International preparatory meeting "Actions against the NATO summit", bij 11.11.11. - Vlasfabriekstraat 11 - 1060 Brussel, nabij station Brussel-Zuid, van 11 tot 17 u., Info: www.no-to-nato.org

2 april

Paasmars - gegidste wandeling in Leuven stad 'De Grote Oorlog in Leuven – lessen voor Vandaag' - 12.30 u. tot 19.00 u. Vertrek Martelarenplein – slot met optreden strijdkoor 'Kontrarie' in Hal 5. Meer activiteiten van de Leuvense vredesbeweging op www.noordzuidleuven.be/werkingen/vrede.

22 april

Wereldwijde actiedag tegen militaire uitgaven. Actie met het Platform tegen de aankoop van nieuwe gevechtsvliegtuigen. Houd alvast vrij, info volgt later.

28 april

Vredesfilms op het Afrika Filmfestival Leuven: 'Shadow World', 'Womens War', 'Snake Dance'. Voor meer details: <https://afrikafilmfestival.be/festival/program>.

11 juli

Actiedag in alle Europese NAVO-hoofdsteden en in de VSA. Brussel: 17 u. Info op www.no-to-nato.org.

VRAK – AKtie VRedesbelasting **Patriottenstraat 27, 2600 Berchem**

VRAK-rekening: BE28 0011 2812 1720

GSM 0499/13 88 55

E-mail: vrak@advalvas.be; Website: www.vredesbelasting.be

Redactie: Ria Verjauw, Lieve Dekinder en Jan Hellebaut
V.u., samenstelling en eindredactie: Jan Hellebaut, Patriottenstraat 27, 2600 Berchem

Wens je de VRAK-info niet meer te ontvangen, stuur dan een bericht naar vrak@advalvas.be a.u.b.